

T-349/03. sz. ügy

Corsica Ferries France SAS
kontra
az Európai Közösségek Bizottsága

„Állami támogatás – Megsemmisítés iránti kereset – Szerkezetátalakítási támogatás
– A támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek minősítő határozat –
Bizottsági iránymutatás – Indokolási kötelezettség – A feltételek teljesítése –
A támogatás minimális jellege”

Az Elsőfokú Bíróság ítélete (harmadik tanács), 2005. június 15. II - 2204

Az ítélet összefoglalása

- 1. Megsemmisítés iránti kereset – Jogalapok – Az indokolási kötelezettség megsértése vagy az indokolás elégtelensége – A nyilvánvaló mérlegelési hibától való megkülönböztetés (EK 230. cikk és EK 253. cikk)*

2. *Intézmények jogi aktusai – Indokolás – Kötelezettség – Terjedelem – Állami támogatások tárgyában hozott bizottsági határozat – Nehéz helyzetben lévő vállalkozás szerkezetátalakításához nyújtható támogatásra vonatkozó határozat*
(EK 87. cikk, (1) és (3) bekezdés, c) pont és EK 253. cikk; a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtható állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás)
3. *Államok által nyújtott támogatások – Tiltalom – Eltérések – A Bizottság mérlegelési jogköre – Bírósági felülvizsgálat – Korlátok*
(EK 87. cikk, (3) bekezdés, c) pont)
4. *Államok által nyújtott támogatások – Tiltalom – Eltérések – A Bizottság mérlegelési jogköre – Keretszabályok elfogadásának lehetősége – Kötelező hatály – Bírósági felülvizsgálat*
(EK 87. cikk, (3) bekezdés, c) pont)
5. *Megsemmisítés iránti kereset – Megtámadott jogi aktus – A jogszerűségnek a jogi aktus elfogadásának időpontjában rendelkezésre álló információk alapján történő vizsgálata – Visszatekintő megfontolások – Hatás hiánya*
(EK 230. cikk)
6. *Államok által nyújtott támogatások – Tiltalom – Eltérések – A közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető támogatások – Nehéz helyzetben lévő vállalkozás szerkezetátalakításához nyújtható támogatások – A nehéz helyzetben lévő vállalkozások azonosítása*
(EK 87. cikk, (3) bekezdés, c) pont; a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtható állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás, 4. pont, 5. pont, a) alpont és 6. pont)
7. *Államok által nyújtott támogatások – Tiltalom – Eltérések – A közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető támogatások – Nehéz helyzetben lévő vállalkozás szerkezetátalakításához nyújtható támogatások – Feltételek – A támogatás összegének szigorúan a szükséges minimumra való korlátozása – A nem nélkülözhetetlen eszközök átruházását is elrendelő szerkezetátalakítási terv végrehajtása – Következmény – Az ezen eszközök átruházásából származó teljes bevételnek a szerkezetátalakítási terv finanszírozására való fordítására vonatkozó kötelezettség*
(EK 87. cikk, (3) bekezdés, c) pont; a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtható állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás, 40. pont)

8. *Államok által nyújtott támogatások – Tiltalom – Eltérések – A közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető támogatások – Nehéz helyzetben lévő vállalkozás szerkezetátalakításához nyújtható támogatások – A Bizottság mérlegelési jogköre – Az eszközök szerkezetátalakítási tervben elrendelt átruházásából származó nettó bevétel összegének becslésére vonatkozó jog – Korlát*
(EK 87. cikk, (3) bekezdés, c) pont)
9. *Intézmények jogi aktusai – Indokolás – Kötelezettség – Terjedelem – Az indokolási kötelezettség megsértésének a peres eljárás során való helyrehozatala – Megengedhetlenség*
(EK 253. cikk)

1. Az EK 253. cikkre hivatkozó jogalap a nyilvánvaló mérlegelési hibától elkülönülő, önálló jogalap. Ugyanis míg az előbbi, amely az indokolási kötelezettség megsértését vagy az indokolás elégtelenségét célozza, az EK 230. cikk értelmében a lényeges eljárási szabályok megsértését és olyan közérdekkel kapcsolatos jogalapot jelent, amelyet a közösségi bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie, az utóbbi, amely a határozat érdemi jogszerűségével kapcsolatos, az ugyanazon EK 230. cikk értelmében a Szerződés végrehajtására vonatkozó jogi szabály megsértését jelenti, amelyet a közösségi bíróságnak csak a felperes indítványára kell figyelembe vennie. Az indokolásra vonatkozó kötelezettség az indokolás megalapozottságához képest tehát különálló kérdés.

zólása érdekében felhozott indokok jogszerűségét.

Ebből az következik, hogy az indokolási kötelezettség megsértésére vagy az indokolás elégtelenségére alapozott jogalap keretében az e határozat megalapozottságát vitató kifogások és érvek hatástalanok, és nem bírnak jelentőséggel.

(vö. 52., 58–59. pont)

Az Elsőfokú Bíróság az indokolási kötelezettség tiszteletben tartásának felülvizsgálata címén nem vizsgálhatja a Bizottság által saját határozatának iga-

2. Az indokolási kötelezettség terjedelme a kérdéses jogi aktus természetétől, valamint elfogadásának körülményeitől függ. Az indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia az intézmény érvelését oly módon, hogy lehetővé tegye egyrészt az érdekeltek számára jogaik

védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését, másrészt a közösségi bíróság számára a jogszerűség felülvizsgálatára vonatkozó hatásköre gyakorlását.

Nem elvárás az, hogy az indokolás minden releváns tényállásbeli és jogi elemet részletezzen, mivel azt a kérdést, hogy az indokolás megfelel-e az EK 253. cikkben foglalt követelményeknek, nemcsak megszővegezését illetően kell megválaszolni, hanem összefüggéseit, valamint az érintett területre vonatkozó jogszabályok összességét illetően is.

Így közelebbről a Bizottságnak nem kell állást foglalnia az érdekeltek által elé terjesztett minden érvet – különösen a nyilvánvalóan a tárgyon kívül eső, lényegtelen, vagy egyértelműen másodlagos érveket – illetően, hanem elég, ha a határozat rendszerét illetően alapvető fontossággal bíró tényeket és jogi érveket ismerteti.

Az indokolási kötelezettség valamely támogatási intézkedés minősítésére alkalmazva megköveteli, hogy a Bizottság megjelölje azokat az okokat, amelyek

alapján úgy véli, hogy a kérdéses intézkedés az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá esik.

Valamely állami szerkezetátalakítási támogatásnak az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontjával való összeegyeztethetőségét illetően az indokolási kötelezettség akkor teljesül, ha a Bizottság ismerteti azokat az indokokat, amelyek miatt úgy véli, hogy a támogatások összeegyeztethetők a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtható állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásban előírt feltételekkel, nevezetesen, hogy szerkezetátalakítási tervvel rendelkeznek, a hosszú távú életképességet és a támogatásnak a kedvezményezett hozzájárulását tekintve arányos jellegét illetően kielégítő leírást tartalmaznak.

(vö. 62–66., 132. pont)

3. Az EK 87. cikk (3) bekezdése c) pontjának végrehajtását illetően a Bizottság széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amelynek gyakorlása a gazdasági és társadalmi rend összetett, közösségi kontextusban elvégzendő elemzését követeli meg. E mérlegelési jogkör gyakorlásának bírósági felülvizsgálata így az eljárási és az indokolási szabályok betartásának, az alapul vett tények tárgyil

pontosságának, valamint a nyilvánvaló mérlegelési hiba, a téves jogértelmezés és a hatáskörrel való visszaélés hiányának vizsgálatára korlátozódik. Az Elsőfokú Bíróságnak tehát nem feladata, hogy a határozat kibocsátójának gazdasági értékelését a sajátjával váltsa fel.

Ebben az összefüggésben az Elsőfokú Bíróság feladata meggyőződni arról, hogy a Bizottság tiszteletben tartotta-e az iránymutatásában saját maga számára előírt követelményeket.

(vö. 139–141. pont)

(vö. 137–138. pont)

4. A Bizottság kötve van az állami támogatások felügyelete terén saját maga által elfogadott keretszabályokhoz és közleményekhez, amennyiben ezek nem értelmezik kiterjesztően a Szerződés szabályait, és a tagállamok ezeket elfogadják.

5. Az EK 230. cikk értelmében a megsemmisítés iránti kereset keretében a közösségi jogi aktus jogszerűségét az aktus elfogadásának időpontjában érvényes jogi és ténybeli körülmények alapján kell értékelni; valamely közösségi jogi aktus jogszerűsége nem függhet annak esetleges kijátszása lehetőségétől, sem pedig a hatékonyságának mértékére vonatkozó visszatekintő megfontolásoktól.

Közelebbről a Bizottság által kidolgozott összetett értékeléseket kizárólag az értékelés időpontjában a Bizottság rendelkezésére álló adatok alapján kell vizsgálni.

Így az, hogy a Bizottság a korábban általa elfogadott iránymutatás alapján értékelt valamely egyedi támogatást, nem tekinthető a mérlegelési jogkör túllépésének, sem az arról való lemondásnak. Ugyanis egyrészt jogosult ezen iránymutatás hatályon kívül helyezésére vagy módosítására, amennyiben azt a körülmények megkívánják. Másrészt az iránymutatás egy korlátozott ágazatot érint, és azt a Bizottság által meghatározott politika követésének érdeke indokolja.

(vö. 142–143. pont)

6. A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtható állami támogatásokról

szóló közösségi iránymutatás szerint valamely vállalkozás „mindenképpen” súlyos helyzetben lévőnek minősül, ha törzstőkéjének jelentős része elveszett, ám semmi akadálya nincs annak, hogy a vállalkozás más bizonyítékok alapján akkor is kimutassa, hogy az iránymutatás értelmében nehéz pénzügyi helyzetben van, ha nem vesztette el törzstőkéjének jelentős részét.

nak megfelelően – a támogatás a vállalkozás, a részvényesek vagy a vállalkozást magában foglaló gazdasági csoport meglévő pénzügyi erőforrásainak ismeretében szigorúan a szerkezetátalakítás lehetővé tételéhez feltétlenül szükséges minimumra korlátozódjon.

(vö. 266., 313. pont)

(vö. 185. pont)

7. Ha valamely vállalkozás szerkezetátalakítási tervében kötelezettséget vállalt nem nélkülözhetetlen eszközeinek átruházására, köteles az ezen eszközök átruházásból származó teljes bevételt a szerkezetátalakítási terv finanszírozására fordítani. Ez a támogatás kedvezményezettjét nem arra kötelezi, hogy az minden forrását a megítélt támogatás összegének csökkentése érdekében használja fel, hanem arra, hogy minden nem nélkülözhetetlen eszközből származó forrást a szerkezetátalakítási terv keretében a vállalat által végzett tevékenységére fordítson. A kedvezményezettnek a szerkezetátalakítási tervhez való saját forrásaival történő hozzájárulása annak biztosítása végett szükséges, hogy – a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtható állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás 40. pontjá-

8. A Bizottságnak valamely szerkezetátalakításhoz nyújtott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét vizsgálva nem kötelessége megbecsülni az adott vállalkozás által teljesítendő minden intézkedés egyedi költségét. Ugyanis azonkívül, hogy a különböző költséghe-lyek pontos becslése az előírt intézkedések jövőbeli jellege miatt mindenképpen bizonytalan, a Bizottság – széles mérle-gelési jogkörében – átfogó értékelésre is szorítkozhat.

Ebből az következik, hogy a Bizottság – tekintettel azon nettó bevétel összegének pontos meghatározására vonatkozó nehézségre, amely a szerkezetátalakítási tervben elrendelt átruházásból származik – az őt megillető széles mérle-gelési jogkör gyakorlása során főszabály szerint jogosult e bevételt illetően becslést végezni.

Ha azonban az e tervben átruházni rendelt eszközök átruházása ténylegesen megtörtént, és a Bizottság az ebből származó tényleges nettó bevétel összegét ismeri, az állami támogatások tilalmának az EK 87. cikk (1) bekezdésében foglalt elvére figyelemmel a Bizottság ezen eszközök tekintetében a támogatás minimális jellegének megállapítása során nem szorítkozhat az adott vállalkozás rendelkezésére álló likviditás „általánosságban” vett becslésére.

(vö. 272–273., 278., 282–283. pont)

9. Valamely határozat indokolásának magában a határozatban kell szerepelnie, és a Bizottság által később előadott magyarázatok – kivételes körülményektől eltekintve – nem vehetők figyelembe. Ebből az következik, hogy a határozatnak önmagában elegendőnek kell lennie, és indokolása nem következhet a határozatot követően akkor előadott írásbeli vagy szóbeli magyarázatokból, amikor a kérdéses határozat már közösségi bíróság előtt kereset tárgyát képezi.

(vö. 287. pont)